

European Conference of Christian Education in the Netherlands (ECCEN)

Op woensdagmiddag 12 september arriveerden circa 60 buitenlandse deelnemers waaronder 13 OGO-gasten uit Hongarije, Roemenië en Oekraïne in de Jacobus Fruytier scholengemeenschap in Apeldoorn. Dit initiatief van Driestar Educatief, Jacobus Fruytier scholengemeenschap en de VGS bracht de deelnemers drie dagen bij elkaar om na te denken over christelijk onderwijs vanuit Europees perspectief.

Er werden inhoudelijke bijdragen geleverd zoals een juridische door Alice Neffe, juridisch adviseur bij ADF International. Zo schetste ze de internationale en Europese verdragen en verklaringen, waarbij artikel 2

Discussiegroepen tijdens de ECCEN conferentie

[Lees verder op pagina 2 >>](#)

Van de voorzitter

Een groot doel

We weten het van Oost-Europa: in een land als Hongarije genieten scholen van de toegenomen vrijheid van godsdienst en onderwijs, in een ander land zijn de mogelijkheden in de praktijk weer erg beperkt. De scholen in Oekraïne bijvoorbeeld zijn verplicht om het curriculum en de lesboeken van de staat te gebruiken. We weten het van West-Europa: in enkele landen wordt het steeds moeilijker om principiële christelijk onderwijs te geven. In Zweden werd onlangs een haatcampagne gevoerd tegen een christelijke school die zich verzette tegen de uitvoering van de nieuwe genderwet.

Wat kunnen wij in het westen nu leren van onze Oost-Europese medechristenen die jarenlang zijn beknot en vervolgd? Allereerst dat wij een gemeenschappelijk front hebben. De secularisatie schrijdt overal voort. Op de ECCEN conferentie riepen zij ons toe: 'Wij hebben de taak om te profeteren en te vragen om de zegen van de Heilige Geest.' En: 'We moeten met elkaar invulling geven aan onze roeping om de leugen in de lesboeken te ontmaskeren en getuigen dat onze Schepper wonderen kan doen.'

Hoe dan? Laten we met elkaar de hele geestelijke wapenrusting gebruiken die beschreven staat in Efeze 6 en niet treuzelen. Ik herinner mij dat Bustya Janos op de vorige conferentie ons opriep om te geloven zoals David. Die dacht niet: 'O, wat ben ik klein en wat is die reus groot', maar: 'Wat een groot doel, mijn steen kan niet missen.'

Wij moeten ons samen wapenen tegen de neoliberale agenda die onze overheden aan onze scholen wil opdringen. OGO is daarom blij dat er een nieuwe uitgave is gekomen van het boekje *Essenties van christelijk leraarschap*. De oude uitgave, in het Hongaars, is intensief gebruikt bij de vorming van christelijke leraren in Oost-Europa. En met succes! Uit hun onderzoek is gebleken dat de morele vorming van hun kinderen sterker was vergeleken bij de leerlingen van staatsscholen. OGO gaat het daarom regelen dat ook deze nieuwe uitgave voor hen wordt vertaald. Het laatste hoofdstuk over het 'Christelijk leraarschap in de wereld van nu' is voor iedereen van groot belang.

Dick van der Hoek

van Protocol 1 van de Europese verklaring voor de rechten van de mens cruciaal is.

Maar ook werden ervaringen gedeeld door onder andere Bo Nyberg, voorzitter van de scholengroep van 60 christelijke scholen in Zweden. Hij verhaalde van de huidige ontwikkelingen in Zweden. Zijn oproep aan de conferentie was om de plaats van het gebed te waarderen als meest noodzakelijk.

Op de laatste dag had Tibor Abram uit Hongarije zijn bijdrage over de situatie van het christelijk onderwijs in Hongarije. In Hongarije kunnen ze bijna het 30-jarig

jubiläum vieren van de 'vernieuwde vrijheid van onderwijs.' Zo'n mijlpaal vraagt om een terugblik. Zijn leerpunten waren heel helder en duidelijk geformuleerd in een onderzoek. Hij stelde dat vrijheid zonder missie-gedreven verantwoordelijkheid leidt tot anarchie. Ook is vrijheid alleen niet genoeg. Er is ook samenhang tussen nood, support en ontwikkeling en tegelijkertijd verantwoordelijkheid en middelen nodig.

Tijdens de diverse groepsbesprekingen werden vragen en stellingen van de sprekers besproken. Er was ruim gelegenheid voor ontmoeting, uitwisseling en

netwerken. Juist dat is belangrijk op een conferentie als deze.

Donderdagmiddag heeft het gezelschap een bezoek gebracht aan de basisschool 'Het Mosterzaadje' in Gortel. Indrukwekkend was het betoog van directeur Frans Jan Roos. De kern was dat de HEERE regeert en ook voorziet in wat de school in Gortel nodig heeft. Oleksandr Vyalov uit Charkov, Oekraïne, verwoordde deze ontmoeting kernachtig: 'Ik ontmoette hier geen directeur of een manager, maar een pastor.'

Nico van de Breevaart

Oleksandr Vyalov: 'Jammer dat jullie leerlingen geen boeken meer lezen waarin je je moet verdiepen'

Oleksandr Vyalov was samen met 12 godsdienstdocenten en schooldirecteuren door OGO uitgenodigd om kennis te maken met ons godsdienstonderwijs en om deel te nemen aan de ECCEN conferentie. Hij komt uit Charkov (Oekraïne) en heeft daar 20 jaar geleden een christelijke school gesticht. Daarvoor heeft hij Natuurkunde gegeven en was hij 12 jaar lang directeur van de christelijke private school 'Beginning of Wisdom.' Nu is hij predikant in een baptistenkerk in Charkov en is hij sterk betrokken bij het ontwikkelen van onderwijs voor kinderen met beperkingen. Oleksandr was nooit eerder in Nederland. Telkens als we elkaar weerzien straalt hij van blijdschap en vraagt hij gelijk hoe het met onze gezinnen gaat. We waren benieuwd naar de indrukken die hij heeft opgedaan en daarom hebben wij hem de volgende vragen gesteld over zijn bezoek aan enkele van onze scholen:

Oleksandr, je hebt enkele van onze reformatorische scholen bezocht, wat viel je op?

'Van alles, om te beginnen: de gebouwen. Ze zijn licht en ruim opgezet. Zelfs in de deuren zitten ramen! Ik heb me verbaasd over de praktijklokalen. Die hebben wij niet zo goed uitgerust met apparatuur. Ik heb er direct foto's van gemaakt en ze naar huis gestuurd. Wat mij verder opviel, is dat alle leraren christen zijn. Onze staf bestaat voor 70% uit christenen. Het beroep van leraar wordt slecht betaald en heeft weinig aanzien. Gelukkig zijn er in de kerk mensen, vooral vrouwen, die het uit roeping doen. Maar het zijn er niet genoeg.

Ik heb gemerkt dat het christelijk onderwijs hier financieel gesteund wordt door de overheid en door de kerk. Onze bap-

tistenkerken hebben zich altijd minder op onderwijs gericht. Ik heb hier gezien hoe belangrijk een intensieve samenwerking tussen kerk en school is voor de vorming van de jongeren. Ik heb twee godsdienstlessen bijgewoond en mij toen verbaasd over de Bijbelkennis en de kennis van de kerkgeschiedenis van de leerlingen. Prachtige boeken gebruiken jullie die in combinatie met PowerPoint de leerlingen stimuleren om goed te lezen en na te denken.

Wij hebben geen eigen lesmethoden en boeken. We gebruiken nog steeds de boeken van het oude Sovjetsysteem, met een sterke opsomming van feiten en theorieën. Geen ethiek. Op onze christelijke particuliere scholen is de kwaliteit daardoor dus sterk afhankelijk van de leraar. Ik heb enkele van jullie mooie boeken meegekregen. Bedankt. Daar gaan

we zeker wat mee doen. O ja, ik werd blij verrast bij het bezoek aan de basisschool 'Het Mosterzaadje' in Gortel. De directeur presenteerde zich niet als een manager maar als een pastor die hart voor zijn leerlingen heeft.'

Oleksandr, je hebt bij de rondleidingen veel staan praten met docenten en leerlingen. Je zal daarbij vaak hebben gedacht aan je eigen school. Kun je enkele prettige herinneringen noemen?

'Jazeker. En ik ben daar ook wel blij mee. Op onze school in Charkov zijn ook kinderen uit niet christelijke gezinnen welkom. De school wil zo een brug vormen tussen de maatschappij en de kerk. Als ouders zich bij ons melden en vragen of hun kinderen bij ons onder druk worden gezet om te gaan geloven, dan ontkennen wij dat. Anderzijds zeggen wij ook eerlijk dat wij niet kunnen beloven dat hun kinderen nooit zelf zullen kiezen om christen te worden.

Nog iets: jullie leerlingen zeiden tegen mij dat zij in hun vrije tijd geen boeken lezen. Ik bedoel boeken waarin je je echt moet verdiepen. Ik vind dat jammer omdat ze zo te oppervlakkig gaan denken over allerlei keuzes die ze moeten maken. Bij ons is het normaal dat leerlingen in de bieb zitten lezen of zelfs op de trappen in het schoolgebouw.'

Geen ding is voor God onmogelijk

‘Geen ding zal voor God onmogelijk zijn.’ Dat was het spontane antwoord van een leerling van het Van Lodenstein College in Amersfoort op de vraag ‘wat zou je ons nu mee willen geven?’ Eén van de deelnemers van een grote groep Hongaarse en Oekraïense docenten en directeuren stelde deze vraag. Het was een bijzonder moment! Het doel van dit bezoek was om te zien hoe het godsdienstonderwijs in onze scholen gegeven werd. Voorafgaand aan de internationale ECCEN-conferentie had OGO dit voor hen georganiseerd. In twee dagen werden drie scholen bezocht, korte lezingen en presentaties gehouden en een bezoek gebracht aan Dordrecht, in het kader van de herdenking van de Dordtse Synode. Zeker voor de Hongaren speelt deze synode ook een belangrijke rol in hun kerkgeschiedenis. Het was een mooi bezoek. Wat kunnen we veel van elkaar leren! De positie voor de christelijke scholen in Hongarije is de laatste jaren sterk verbeterd, maar toch valt het nog niet altijd mee om daar christelijke school te zijn. Naar verhouding zitten er vaak veel niet-christelijke kinderen op en dan heb je toch een andere situatie. In Oekraïne hebben de scholen het zeker niet makkelijk. Er is wel één constante factor tijdens zo’n bezoek. Dat is de leerling. De Nederlandse leerling is ten

Leerlingen van het Van Lodenstein College met Hongaarse en Oekraïense docenten in gesprek

diepste niet anders dan de leerlingen in het buitenland, al lijken ze soms wat netter en christelijker. Zij worden ook bedreigd door de secularisatie, niet alleen van buitenaf maar vooral van binnenuit, de secularisatie van hun eigen hart. Al die leerlingen moeten door Gods Geest vernieuwd worden. Dat is de worsteling van docenten daar en hier. Dat verbindt. Daar spreek je over tijdens zo’n bezoek. En er is hoop! Daarom was dat spontane antwoord zo mooi: Geen ding zal voor God onmogelijk zijn!

Dick van Meeuwen

Tenslotte: Wat is voor jou de belangrijkste boodschap van de conferentie die je mee naar huis neemt?

Van de conferentie heb ik geleerd dat je als school goed moet letten op de rechten die je volgens de wet hebt. Je moet daarvoor blijven vechten maar dat mag niet gaan ten koste van anderen. Bijvoorbeeld het bidden. Wij zeggen tegen de overheid dat dit hoort bij de tradities van onze gezinnen en dat de overheid het niet mag verbieden dat wij dat ook op school doen.

Wij zullen het echter nooit goed vinden als iemand zou afdwingen dat, als er ergens wordt gebeden, de normale dingen op school zoals klaswisselingen, absoluut stil moeten worden gelegd.

Nico van de Breevaart en
Dick van der Hoek

Oleksandr Vyalov

Kort...

OGO 25 jaar

OGO bestaat 25 jaar! We hopen dit jubileum op D.V. zaterdag 25 mei 2019 te vieren. Save the date! Nadere informatie volgt.

OGO zoekt verhalenvertellers

Misschien ken je ze wel. Van die échte verhalenvertellers. Als hij vertelt, dan is het altijd raak. Of zo’n verhaal van haar, zet mensen altijd aan het denken. Of, ben jij soms zo iemand?

Wij willen graag een verhaal vertellen aan leerlingen en studenten op basis van middelbare scholen. Een verhaal dat gaat over onderwijs in Oost-Europa. En hoe ontzettend nodig het is dat ook daar gereformeerd onderwijs gegeven wordt. Op zo’n manier, dat het hun hart raakt.

Wil jij het verhaal van OGO vertellen en jongeren enthousiast maken? Neem gerust contact op. Kijk eens op www.stichting-ogo.nl of bel naar 078 6122749. Dit verhaal is het waard!

In een hol onder de grond

Ha jongens en meiden,

In de tijd dat jullie opa's en oma's klein waren, was christelijk onderwijs in Roemenië streng verboden. Erger nog: als je in de Bijbel las of naar een christelijke kerk ging, werd je opgepakt en naar de gevangenis gebracht. Veel christenen werden jarenlang in kampen opgesloten waar ze werden gemarteld en gedood. Eén van hen was de Joodse dominee Richard Wurmbbrand.

Dominee Wurmbbrand zat veertien jaar gevangen. Drie jaren daarvan werd hij 10 meter onder de grond in een hol opgesloten. Zelf vertelt hij hierover: 'Drie jaren lang zag ik geen zon, maan, sneeuw, sterren, bloemen of bomen. Ik was vergeten dat ze bestonden. Ik zag geen enkele kleur behalve het grijs van de uniformen van de bewakers. Ook hoorde ik nooit enig geluid in de gevangenis. Ik hoorde geen

wind, regen, het gegons van een vlieg, een menselijke stem of voetstappen. De enige bezoeker was een bewaker op viltzolen die sneden zwart brood en waterige soep bracht en nooit een woord zei.'

Abraham en Paulus

'Soms werden mijn handen lange tijd op mijn rug vastgebonden', vertelt dominee Wurmbbrand. 'Maar mijn ziel konden ze nooit vastbinden.' Dominee Wurmbbrand bracht urenlang in de cel biddend door. Elke nacht begon dominee Wurmbbrand de Bijbelteksten die hij uit zijn hoofd had geleerd, op te zeggen. Ook dacht hij daarover zoveel na dat hij op den duur de verhalen uit de Bijbel echt zag. Hij vertelt: 'Ik zag Abraham echt met zijn kamelen. En ik zag Jezus, omringd door veel mensen. Ik zag de apostel Paulus op reis en ik zag de engelen waar de Bijbel over spreekt.'

De schoenmaker

Dominee Wurmbbrand was eens in een kamp waar ook een heleboel andere dominees van allerlei soorten kerken zaten opgesloten. Ze kregen ingewikkelde gesprekken over godsdienst met elkaar. Toen een eenvoudige schoenmaker ook iets zei, antwoordde een professor: 'Het is best als je ons vertelt over schoenen, hoe je ze moet maken en zo. Maar vertel ons niets over godsdienst, daar hebben wij veel meer verstand van.'

'U hebt gelijk', zei de schoenmaker. 'Ik leer graag van knappe mensen zoals u. Kunt u mij misschien vertellen waar het Bijbelboek Habakuk over gaat?' De professor wist het niet en alle andere dominees wisten het ook niet. 'En het boek Obadja of Haggai?', vroeg de schoenmaker. Hierover wisten de dominees ook niets te zeggen. De schoenmaker begon toen hele hoofdstukken uit de Bijbelboeken op te zeggen. Hij wist er veel meer van dan de dominees. Het bleek dat de dominees veel boeken over de Bijbel gelezen hadden, maar nooit de Bijbel zelf goed lezen!

Weet jij het?

Noem drie teksten in de Bijbel waarin staat dat je aan christenen in de gevangenis moet denken en hen hulp moet bieden. Mail je antwoorden naar jmavdgeer@kliksafe.nl

*Hartelijke groet,
Juf Van de Geer*

Colofon

Stichting Ondersteuning Gereformeerd Onderwijs in Oost-Europa

Correspondentie-adres

Stichting OGO, Reigersbek 6, 3344 BC Hendrik Ido Ambacht
Tel. 078-6122749 / 06-52581140, e-mail: N.J.Teerds@stichting-ogo.nl
www.stichting-ogo.nl

Bankrelatie

Bank NL96 ABNA 0511 6744 14 | Giro NL50 INGB 0002 3201 36 t.n.v. stichting OGO te H.I. Ambacht

Voorlichters

1. J.B. Roodbeen, Vendelier 61, 6866 EP Heelsum (Gld.) (0317-310410)
2. W.A. de Jong, Watersnip 7, 3628 CC Kockengen (0346-24 12 23)
3. A. Bakker, Bos 27, 4696 BD Stavenisse (0166-697257)
voorlichting@stichting-ogo.nl

Bijbel- en lectransporten

A. Bakker, Bos 27, 4696 BD Stavenisse (0166-697257)

Bestuur

A.R. Deelen, Dr. D. van der Hoek, voorzitter (0318-418966), drs. N.J. Teerds, secretaris (078-6122749), N.A. van de Breevaart, penningmeester (078-6820212), drs. J. de Haan (0182-526534), ir. M. Houtman (0182-580309), J. Ligtenberg (0345-568813), drs. D. van Meeuwen (0184-417577), D. van den Noort (030-6369563)

J.B. Roodbeen (0317-310410).

Comité van aanbeveling

ds. G.J. van Aalst, ds. J. Belder, mr. dr. J.T. van den Berg, J. v. d. Berg, dr. R. Bisschop, ds. P. den Butter, ds. G.J. Capellen, dr. W. Fieret, dr. M. Golverdingen, ir. L. A. Jansen, ds. H.H. Klomp, W. Korevaar, ds. P. v. d. Kraan, J. Molenaar, ds. L.W.Ch. Ruijgrok, ds. P. van Ruitenburch, ds. M.C. Tanis, ir. B.J. van der Vlies, drs. D. Vogelelaar.

Stichting OGO heeft geprobeerd om alle rechthebbenden van de geproduceerde informatie te achterhalen. Neem daarover gerust contact met ons op.

OGO gaat zorgvuldig om met persoonlijke gegevens. Er worden alleen foto's van personen geplaatst als zij daarvoor toestemming hebben gegeven.